N°. 303. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 21 en 22 December.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

BREDA. — Nadat in de zitting der belgische afgevaardigden van gisteren de beraadslagingen op het supplementair artikel van het budget der middelen en wegen voortgezet, amendementen betrekkelijk de 16 opcentiem op den belastingen om in geval van mogelijken oorlog in te stellen, het eerst in omvraag gebragt, en alle verworpen waren geworden, is over het ministerieel ontwerp gestemd en hetzelve met eene groote meerderheid aangenomen. De kamer vervolgens het reglementair artikel, waarbij het totaal van het budget op 92,380,640 franken vastgesteld wordt, aannemende, is vervolgens tot de definitieve stemming van het budget zelve overgegaan, hetwelk alzoo met 80 stemmen tegen 4 werd aangenomen. De vier leden die tegenstemden, waren de heeren *de Robaulx*, *Gendebien*, *Jullien* en *Seron*.

In dezelfde zitting is tevens het ontwerp betrekkelijk het contingent van het belgisch leger voor het volgend jaar, op 110,000 man bepaald, zonder eenige discussie aangenomen; de leden die zich tegen hetzelve verklaarden waren dezelfde, die hunne stem aan het budget der middelen en wegen geweigerd hadden.

De senaat, die gisteren ter beraadslaging opgeroepen was, heeft zich niet voltallig genoeg bevonden om zitting te houden. Er waren slechts 22 leden tegenwoordig.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Bel. 97¼; Nap. 89; Sp. perp. 43; 3 pct. 26½; Braz. 78.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den December.

Het incident, waarmede gisteren het verslag der zitting van de [illegible] afgebroken werd, [illegible] ten regte [illegible] heeft, niet den redacteur van den *National* over zijne kamer te beleedigen vrij te pleiten, maar de gegrondheid der bedenkingen, waarvoor hij was aangeklaagd, te bewijzen. In dit stelsel van verdediging steeds tot hatelijke aantijgingen de toevlugt nemende, en zelfs andermaal van het proces van den maarschalk *Ney* sprekende, is hem op nieuw het woord ontzegd, en eindigde alzoo de discussie met een protest van den beklaagde, dat men hem de vrijheid van verdediging benam. De kamer daarop tot de stemming overgegaan zijnde, is de heer *Rouen* allerbest met eene meerderheid van 138 tegen 15 stemmen schuldig verklaard, en vervolgens, na eenige bedenkingen van den heer *Dubouchage*, over de de toepassing der straf, tot eene boete van tienduizend franken en tweejarige gevangenis veroordeeld.

De oppositiebladen houden zich heden gedwongen uitsluitend met deze zaak bezig, en kunnen geene woorden vinden om over de gestrengheid van het vonnis hunne verbazing uit te drukken. Den heer *Philippe de Ségur* wordt het zeer ten kwade geduid, dat hij als aanklager aan de stemming deel heeft genomen. Daarentegen ontbreekt het niet aan lofuitingen voor den heer *Dubouchage*, en den generaal *Excelmans*, die zich beide het lot van den beschuldigden hebben aangetrokken, vooral voor den laatsten, omdat hij, in weerwil dat hem door den voorzitter stilzwijgen werd opgelegd, openlijk de uitdrukking van den verdediger over het proces van den maarschalk *Ney*, durfde goedkeuren.

— Er is reeds dadelijk eene inschrijving geopend, om in de boete den *National* opgelegd, door vrijwillige bijdragen te voorzien.

— De zitting der kamer van afgevaardigden heeft gisteren niets belangrijks opgeleverd.

— De bijzondere berigten uit Toulon van den 12den dezer bevestigen, dat aldaar de grootste werkzaamheid heerscht, om niet alleen het evolutie-eskader, maar ook andere vaartuigen te wapenen en in gereedheid te brengen. Van de bestemming dezer vloot was echter nog niets bekend.

— Ten gevolge van de ongeregeldheden, die voor eenige dagen in de Polytechnische school zijn voorgevallen, is de geheele eerste klasse van leerlingen gisteren ontbonden en naar huis gezonden.

— Uit Madrid heeft men berigten tot den 8sten dezer, die echter niets belangrijks vermelden, dan dat de generaal *Llauder* nog niet in de hoofdstad was aangekomen, maar zich zou het laatste te Saragossa ophield, om met den generaal *Mina* mondeling over den toestand der Noordelijke provincien te handelen. De wetgevende kamers hielden zich met onderwerpen van inwendig belang bezig. Die der afgevaardigden heeft de voordragt van het ministerie tot regeling der civile lijst, aanmerkelijk besnoeid.

— Heden (17 *December*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 106,20; op tijd 106,30; 3 pCt. kont. 76,30; op tijd 76,35; Napr. rentes kont. 93; op tijd 93,25; Sp. Perpet. 40½; 3 pCt 26½; Cortes. 39¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, zijn ingekomen, en naar de daartoe bestemde commissie verzonden, drie verzoekschriften, waarvan er een betrekking heeft tot het ontwerp van wet, nopens de zamenstelling der regterlijke magt, hetwelk uit Appingadam gezonden was, en een ander is aangeboden door kassiers van Rotterdam, en betreft de wijzigingen van het Wetboek van koophandel, waaromtrent de beraadslagingen geopend werden, en wel in tegenwoordigheid van Z. Exc. den minister van justitie. In de eerste plaats wordt beraadslaagd over het ontwerp, strekkende tot herziening van den eersten titel, handelende *van kooplieden en daden van koophandel*.

De heer *Hooft* vroeg allen het woord, eensdeels, om aan de kundige en volijverige mannen, die zich met de herziening van het wetboek van koophandel belast hebben, zijnen openlijken dank te betuigen voor de naauwgezetheid, waarmede zij zich van hunnen pligt gekweten hebben, en hij hoopte dat ook de verste wakkerlingschap hun gelijke hulde magt toebrengen. De tweede reden, waarom de spreker het woord had gevraagd, was, om de hoop te kennen te geven, dat ook de handelstand de hand[illegible] voordige in werking zijnde zoude vermaken. Te dien einde, verzocht hij, dat Z. Exc. de minister van justitie aan Z. M. den Koning in overweging mogt geven, zoodra de tegenwoordige wetten door de beide kamers mogten zijn aangenomen, dezelve alsdan zoo veel mogelijk aan het algemeen te doen komen, en eene algemeene uitnoodiging te doen, om, binnen een bepaalden tijd, de aanmerkingen tegen dezelver uitvoering in te dienen, om alsdan nog tot verdere en verdere verbetering der wetten, voor hare uitvoering, te kunnen dienen. Hij verlangde dit niet, omdat hij zwakheid aan de zijde der wetgevende magt veronderstelde; ook niet omdat de opstellers van het werk, zoomls hij bereids gezegd had, niet de grootste zorg bij de herziening hadden aan den dag gelegd; maar men kon dwalen, vooral in het toepassen van theorien, die vaak in de praktijk falen. En het was beter in eene eene goede wet te beschikken, dan eene opeenstapeling van wijzigingen en herwijzigingen, die slechts kunnen dienen, om ons lijviger deelen staatsbladen te bezorgen, en waarin de wetten door nieuwe bepalingen als verdronken worden. De spreker geloofde, dat het ook voor de Regering niet ondienstig kon zijn op die wetten terug te komen, om er alsdan, gezamenlijk met de wetten van 1826, een geheel van te maken. Hij drong er ten slotte vooral op aan, dat van Regeringswege een naauwkeurige druk van het gewijzigd en herwijzigd wetboek mogt in het licht verschijnen.

De heer *Bealaerts* bedankt den heer *Hooft* voor de hulde, die hij der commissie tot herziening van de wetboeken wel heeft willen toebrengen, wegens den ijver, dien zij aan den moeijelijken arbeid van het herzien des wetboeks van koophandel heeft aangewend, en waarvoor de commissie belooning zal vinden, indien het doel der herziening, het meer in overeenstemming brengen van het wetboek met de zeden, de belangen en de regten van Oud-Nederland, in het vervolg van tijd, zal worden bereikt. Hij zal niet treden in eene regtvaardiging der voorgedragene wijzigingen. Slechts een enkel woord zal hij op het verzoek, door den vorigen spreker gedaan, antwoorden, en wel betrekkelijk de openbaarmaking der nu gewijzigd wordende wetten, en het in verband brengen derzelve met het aangenomen wetboek. Ook hij gelooft, dat het nuttig kan zijn deze wijzigingen, na door de vergadering mogt te zijn goedgekeurd, in het aangenomen wetboek te brengen, en de titels, zoodanig als zij

daarna zullen luiden, in derzelver geheel door den druk bekend te maken. Hij durft zelfs te zeggen, dat dit het oogmerk is der Regering. Voor den bepaalden tijd van het in werking brengen der aangenomen Nederlandschen wetboeks, is de Regering te dezen niet achterlijk gebleven, en zij zal ongetwijfeld ook voor den te bepalen tijd der invoering van de thans gewijzigde titels diensvolgens gereed zijn. Maar dan moeten ook degenen, die er een regtstreeksch belang bij hebben, de wetten in derzelver geheel te kennen, zich niet laten afschrikken, hetzij, zooals hij wel eens heeft hooren zeggen, om de lengte van tijd, gedurende welken de invoering der wetboeken nog zou kunnen achterwege blijven, noch ook door de weinige centen, die de uitgaven des wetboeks mogtigt meer zou kosten, dan men zich had voorgesteld. Maar bovendien, alle de wetten, houdende wijzigingen in de wetboeken, worden tekstueel geplaatst in de *Staats-Courant*, en door zich die aan te schaffen, en daar nevens te plaatsen de aangenomen en gedrukte wetboeken, kunnen de belanghebbenden, indien zij dit verlangen, gemakkelijk kennis van de thans verkregen wijziging bekomen. Wel is waar, de heer *Hooft* heeft ook nog gezegd, dat de leden der Kamer met moeite die wijzigingen hebben kunnen nagaan, maar hij moet dan toch huide doen aan de kamer van koophandel te Rotterdam, die dergelijke moeite zich bij het onderzoek der ontwerpen heeft getroost, en aan wier oordeel de commissie veel licht verschuldigd is. Deze kamer heeft niet geaarzeld, om met de meeste zorg en oplettendheid, tot de minst voorgedragene wijziging, met het oorspronkelijk aangenomene te vergelijken. Die weg staat dan toch ook later aan andere kamers of belanghebbenden, na de openbaarmaking der wetten, open. Na nog over de beginselen van het regt van koophandel te hebben gesproken, laat hij met vertrouwen de voorgedragene wijzigingen aan de beslissing der kamer over.

Z. Exc. de minister van justitie te kennen gevende hebbende, dat deze beschouwingen geene dadelijke betrekking hadden tot het wets-ontwerp, thans in deliberatie, en alzoo daarover het woord niet verlangende te voeren, zijn de beraadslagingen gesloten, en is de voordragt met algemeene stemmen (er waren 51 leden tegenwoordig en afwezig de heeren *van Syzama*, *Hreis* en *van de Kastele*, alle ten gevolge van ongesteldheid) aangenomen.

Het tweede ontwerp, houdende wijzigingen in den tweeden titel, betrekkelijk *koopmansboeken*, wordt, zonder eenige woordenwisseling, met algemeene stemmen aangenomen.

De beraadslagingen over het vierde ontwerp, houdende wijzigingen in den vierden titel, betrekkelijk beurzen en koophandel, makelaars en kassiers, geopend zijnde, heeft de heer *Luzac* allereerst aangedrongen, dat de derde titel, nopens vennootschappen of maatschappijen tot koophandel, welke verbeteringen thans nog niet aan de kamer zijn voorgedragen, spoedig aan de vergadering, naar den geest van het deswege in het vorige jaar, te kennen gegeven verlangen, mogt worden aangeboden, opdat die titel, te gelijk met de gehoele revisie van het wetboek, mogt worden tot stand gebragt. Z. Exc. de minister van justitie zegt, dat de derde titel thans het onderwerp uitmaakt van de overwegingen van den raad van state, dat men dien binnen kort van daar terug verwacht, en dat het hem onbekend was, welke veranderingen het ontwerp zal inhouden. Het vierde ontwerp is daarna met algemeene stemmen goedgekeurd.

Het vijfde ontwerp tot wijziging van den vijfden titel *van commissionairs, expediteurs, voerlieden, en van schippers, reeders en huisluiden bevrachters*, is breedvoerig door den heer *Op den Hooff* verdedigd, die de redenen heeft blootgelegd, waarom de gunstige bepalingen voor den buitenlandschen commissionair, die in de voordragt opgenomen zijn, niet op den binnenlandschen in hunnen voorden toegepast; wanneer hij, dat deze laatste daardoor in eene faillietmaking zich een voorregt zou hebben kunnen verschaffen boven andere ongelukkige schuldeischers. Het ontwerp is met algemeene stemmen aangenomen.

De beraadslagingen over het zesde ontwerp geopend zijnde, het welk wijzigingen inhoudt in den titel *van assurantiën*, heeft de heer *Hooft* gemeend, volgenlijk te moeten aandringen op de spoedige invoering van het gewijzigd wetboek, daar uit hoofde het nog ontbreken van kassiers van Rotterdam overtuigend is gebleken, dat dezelve niet gehoel en al met de verbeterde ontwerpen waren bekend, en bovendien voor hen dan nog mogelijkheid bestond, om aan de Regering het onderzoek en de wijze te aanmerkening hunner bezwaren te verwerven.

De heer *Donker-Curtius* erkent, dat de Rotterdamsche kassiers niet gehoel en al met de gewijzigde ontwerpen schijnen bekend te zijn geweest, maar gelooft tevens, dat zij van alle bezwaren niet kunnen worden gerustgesteld, omdat de kassiers meestal lijders zijn, verzekerde, en niet van alle misbruiken verdedigen. Bovendien zijn hunne bedenkingen dikwijls zoo wijdloopig als onbeduidend, en er nog mogelijkheid, om voor den geheelen afloop der herziening van de wetboeken daaraan te gemoet te komen.

De heer *van Reenen* stemt met den vorigen spreker in, dat de bedenkingen van de Rotterdamsche kassiers later nog in overweging zullen kunnen genomen worden, bij de nadere wijzigingen in de wetboeken, die nog zullen mogten worden vereischt, om het geheel eenen nationale wetgeving behoorlijk in verband te brengen.

De heer *Beelaerts* erkent, dat er in de onderhavige voordragt vele veranderingen zijn gebragt, maar ziet niet dat alle veranderingen goede verbeteringen zijn. Het weglaten van art. 80, op grond waarvan de regten en verpligtingen tusschen den trekker en den nemer dezelfde zijn, als die tusschen verkooper en kooper, heeft hij met weinig genoegen gezien; vreezende hij zelfs, dat het verband tusschen de onderscheidene wetsbepalingen daardoor zal verbroken worden. Ook den volgenden, in beraadslaging komenden titel vond hij onaannemelijk. De weinige bepalingen die daaromtrent in het oorspronkelijke wetboek voorkwamen, zou hij voldoende hebben geacht.

De heer *Donker-Curtius* verdedigt het ontwerp, en gelooft, dat bij de onderscheidene beschouwingen, die daarvan bestaan, het ook op hetzelfde nederkomt, of dat het 80ste artikel dan niet wordt behouden. Hij verdedigt tevens den volgenden titel, die gegrond is op de gewoonten omtrent de onderscheidene soorten papier, die in den handel in gebruik zijn, en menigvuldige twisten in het vervolg zal voorkomen. Dezelfde bepalingen zijn overeenkomstig met de gezonde regts-beginselen.

De heer *Beelaerts* volhardt in zijne gevoelen, de tracht, niet alleen uit art. 87, maar ook op grond van art. 126, aan te toonen, dat er geen verband bestaat met art. 80 van het aangenomen wetboek.

De heer *Tromp* meent niet tegen den titel, omdat art. 80 is weggevallen, maar omdat de voorgedragene veranderingen in art. 86 van het wetboek zijne goedkeuring niet kunnen wegdragen, en zijns inziens, de houders van kassiersbriefjes en ander papier, die dezelve laten protesteren, indien zij niet worden betaald, bijzondere regten moesten worden toegekend boven diegenen, welke dat protest verzuimen.

De heer *Op den Hooff* verdedigt het ontwerp in dit opzigt, en gelooft, dat terwijl de betrokkene alle regt verliest, de trekker den houder altijd zou kunnen aanspreken, hetgeen anders niet zou kunnen geschieden [illegible] zonder [illegible] wijziging, in dien zin, als hij heeft voorgesteld.

Nadat de heer *Tromp* nog nader op zijne gemaakte bedenkingen had aangedrongen, werd het ontwerp, in omvraag gebragt, aangenomen met 47 tegen 4 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren *Luzac*, *Tromp*, *Beelaerts* en *van Reenen*.

De heer *Beelaerts* te kennen gevende hebbende, thans, na de aanneming van den vorigen titel, zich met den nieuwen titel betreffende order-briefjes of promessen aan order, van assignatie en van assignation aan toonder, van kassiers-briefjes, kwitantiën en promessen aan toonder, te zullen vereenigen, wordt het ontwerp daartoe, alsmede het ontwerp tot wijziging van den achtsten titel, betrekkelijk reclame of terugvordering in zaken van koophandel, met algemeene stemmen aangenomen.

Alle de aangenomene ontwerpen zullen aan de Eerste Kamer worden gezonden, waarna de zitting tot morgen, zaturdag, tien uren, is gescheiden.

— Volgens bericht uit Berlijn is de [illegible] aldaar aangekomen.

— Gisteren avond is Z. K. H. de Prins Veldmaarschalk onze vestingsteden gepasseerd, van 's Hage zich naar het hoofdkwartier te Tilburg begevende.

— Door Dordrecht zijn eergisteren gepasseerd een detachement kurassiers van het regiment no. 9, van Etten zich naar Haarlem begevende, en gisteren aan detachement van het regiment no. 3, van Oosterhout naar Leiden gaande; de manschappen van beide de 2e detachementen gaan met groot verlof.

— In de Engelsche bladen vindt men de volgende bijzonderheden omtrent den heer *Peel*, thans eersten lord der schatkist en minister van finantien:

„ Sir *Robert Peel*, zoon van een rijk fabrikant, is in het jaar 1788 geboren. Zijne eerste studiën deed hij aan de school van Harrow, waar hij de medeleerling van lord *Byron* was, die van hem met den meesten lof gesproken heeft ten aanzien van zijne oefening en minzaam karakter. De heer *Peel* bezocht vervolgens de hoogeschool van Oxford. Een en twintig jaren oud zijnde (1809) verkreeg hij zitting in het parlement voor de burgt Cashel, in Ierland, en reeds in 1810 werd hij tot onder-sekretaris van staat benoemd. In 1812 werd hij sekretaris voor de zaken van Ierland.

Toen hij nog te Oxford studeerde had men reeds het oog op hem als zoude hij nog eenmaal geroepen worden om deze universiteit in het parlement te vertegenwoordigen. Dit gebeurde dan ook met der daad, toen de heer *Abbot*, president van het Lagerhuis in 1817 tot het pairschap benoemd werd. De heer *Peel* volgde in 1822 den burg-graaf *Sidmouth*, als staats-secretaris voor het departement van binnenlandsche zaken op, en vervulde deze hooge betrekking bijna ononderbroken gedurende acht jaren. Bij de formatie van den heer *Canning* in het ministerie gaf hij zijne demissie, maar hernam zijn post onder den hertog *van Wellington*. Zijn gedrag ten aanzien van de emancipatie der katholijken noodzaakte hem zijn lidmaatschap als vertegenwoordiger van de universiteit te Oxford er aan te geven. Sedert dat tijdstip heeft hij bestendig de burgt Tamworth vertegenwoordigd, welker tegenwoordige voorspoed zij aan de fabrieken door zijn vader aldaar opgerigt te danken heeft. Bij diens dood erfde hij den titel van baronet en het aanzienlijke fortuin welligt van eenig lid van het Huis der Gemeenten. Sir *Robert Peel* huwde in 1820 met eene dochter van den generaal sir *John Floyd*, en heeft in dit huwelijk zeven kinderen verkregen.

— In de belgische bladen vindt men uit den *Galignani's Messenger* overgenomen, eene intreffende correspondentie tusschen lord *Wellesley*, die zich te Brussel ophoudt, en lord *Paget* kapitein van de engelsche marine, betrekkelijk eene beschuldiging door den engelschen zaakgelastigde te Brussel, sir *George Hamilton*, tegen eerstgemelden ingebragt, uit hoofde deze zich op zeke voor den heer *Hamilton* beleedigende wijze opzettelijk diens persoonlijk karakter had uitgelaten. Ten gevolge van deze zaak had de heer *Wellesley* een duel geprovoceerd, hetwelk echter door sir *Hamilton* van de hand gewezen was.

De berigten van den 17den dezer, regtstreeks uit London ontvangen, bevestigen die welke over Belgie zijn medegedeeld. De *London Gazette* van den 16den bevatte de officiele benoemingen van het thans gevestigd ministerie. De minder belangrijke posten, die men echter bij elke wijziging van het ministerie gewoon is van verouderd te doen vervullen, waren nog niet alle vervuld. Intusschen werden sir *George Clerk* en sir *T. Freemantle* als adjunct-secretarissen bij de thesaurie; lord *Mahon* als onder-secretaris bij buitenlandsche zaken, de heer *Dawson* als secretaris bij de admiraliteit, en de heer *Bonham* als magazijn-meester der artillerie gedoodverwd.

Lord *Howe* werd op nieuw tot kamerheer, lord *Denbigh* tot opperstalmeester der Koningin benoemd.

Eindelijk meende men dat lord *Haddington* secretaris voor kolonien zoude worden, lord *Lowther* eerste commissaris bij de houtvesterij; de heer *Pulleck* procureur-generaal en *Pemberton* solicitor-generaal.

Ten beurze van den 16den waren gehouden de 3 pCt. gecons. 92¼; Spanje 52¼; Portugal 35¼, Holl. werk. schuld 2½ pCt. 54½ a ¼; 5 pCt. 93½.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De Fransche beeldhouwer David, van den Duitschen Dichter Lodewijk Tieck de vergunning hebbende verzocht en gekregen, om van denzelve een kolossaal borstbeeld te modelleren, en hem dit, in marmer uitgewerkt, vervolgens ten geschenke te geven, zoo heeft de gemelde beeldhouwer zich te dien einde naar *Dresden* begeven, en bevindt zich thans aldaar. Het model van Tiecks borstbeeld is thans voltooid; het hoofd heeft eene hoogte van drie voeten, en het kunstwerk wekt de bewondering van allen, die het aanschouwen.

Rusland. — Op de lijst der lessen, welke bij de Universiteit te *Petersburg* gegeven worden, door het Dagblad dier stad bekend gemaakt, merkt men op den Hofraad Mirsa Dschafar Toptschibaschef, als Hoogleeraar in de Perzische taal.

Engeland. — Een geacht Engelsch tijdschrift, met afkeuring aankondigende den Franschen Roman *Indiana*, door George Sand [waarover een woord in ons n°. van 23 en 24 November; Art. *Nederlanden*], velt over degelijk, dichter schadelijk voortbrengsel heeft in de wereld gebragt, het volgende oordeel: » Deze George Sand, is niemand anders dan Mejuffrouw Sandippe, zoo als haar regtelijke naam moet zijn, Dudevant. Mejuffrouw Sand of Madame Dudevant is ontwijfelbaar de meest begaafde en oorspronkelijke schrijfster van haar land en van haren tijd, eene soort van vrouwelijke Jan Jacques Rousseau. Zij bezit dezelfde welsprekendheid, dezelfde hartstogtelijke voordragt, dezelfde wulpschheid van stijl, dezelfde verderfelijke leerstellingen, denzelfden afkeer van alle maatschappelijke banden. Gelijk hij tegen de instellingen van zijn land en het maatschappelijke stelsel van zijnen leeftijd te velde trok, zoo verklaart zij eenen onverzoenlijken oorlog aan de huwelijks-geloofte. Hare schriften zijn bepaaldelijk gerigt tegen het huwelijk; zij wantrouwt elke huwelijksverbintenis; zij bestrijdt, beschimpt, en vertrapt onder hare verontwaardigde voeten, wat wij gewoon zijn voor de heiligste banden, voor de meest geheiligde gewaarwordingen des harten te houden. Verknocht aan eene leer, welke alles afhankelijk maakt van eigene gewaarwording, verachtster van alle gewoonten, hoe oud en eerwaardig die ook zijn mogen, ondersteunt zij nooit deugd en pligt, als doeleinde en hoop van het menschelijk leven. Involging van hartstogten, van sympathiën, van overfijning der zinlijkheid, van eene aandoenlijkheid, welke zoo zenuwachtig is en in eenen staat van voortdurende kittelring zich bevindt, dat zij naar een ziekelijk egotismus gelijkt; deze zijn hare afgoden. Zij spreidt overal eene verwonderlijke scherpzinnigheid ten toon, eene vaardigheid om zich altijd met levendigheid uit te drukken, eene diepe kennis van het vrouwelijk hart, zoodanig althans als dit in den hoog verhitten dampkring der Parijsche wereld gevormd wordt. Zij is inderdaad eene vrouw van vernuft, wier wieg geschommeld heeft op de onrustige golvingen van Jean Jacque's proza en Lord Byron's poëzij; wier jeugd den diep inbrandenden invloed heeft gevoeld van een ongelukkig huwelijk; en die in hare vertwijfeling en onherstelbare teleurstelling met strakken, kouden blik op hare verledene folteringen en nog bloedende wonden staart. Hare vloekspraak is boosaardiger en sperpender dan de verdoemenis, welke Byron over de wereld heeft uitgesproken."

Frankrijk. — Van den jongen bouwkundige Texier, die, voor rekening van het Bestuur, in *Klein-Azië* reist [zie ons n°. van 23 en 24 November] is weder een berigt ingekomen, onder dagteekening van 25 October, meldende onderscheidene merkwaardige ontdekkingen, door hem gedaan in het oude *Galatië* en *Cappadocië*. Daaronder behoort vooral een gedeelte in de bergen, welke zich nabij de rivier *Halys* bevinden. Hetzelve bestaat in eenen kring van door de natuur gevormde rotsen, welke door de kunst afgehouwen en bedekt zijn met beeldwerken uit den tijd der *Perzen*, voor den leeftijd van Herodotus. Men ziet op dezelve afgebeeld eene zamenkomst eens Perzischen koning met een ander Vorst, dien Texier houdt voor een Koning van *Paphlagonië*. Het tafereel bestaat uit 60 beelden, waarvan sommigen eene kolossale grootte hebben. De koning van *Perzië* is op een leeuw gezeten, en wordt gevolgd door een persisch krijgsman, die insgelijks op een leeuw zit, en van vorsten, gezeten op arenden met twee koppen. De onvermoeide reiziger heeft ook *Isaurië* en *Pisidië* doorgetrokken, is bij het overtrekken van den *Taurus* door de Cholera aangetast, maar bevond zich tijdens het schrijven van dit berigt, welvarende te *Smyrna*.

België. — De Belgische boekhandel maakt zich gereed zijne talloose nadrukken ook over *Spanje* uit te storten. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de kamer van Koophandel te *Brussel* eenige inlichtingen toegezonden, aangaande de voordeelen welke de Belgische boekhandel uit *Spanje* zou kunnen trekken, inlichtingen, welke hem zijn medegedeeld door een handel-agent te *Barcelona*. Volgens dezelve begint daar te lande, en vooral in *Catalonie* de leeslust meer en meer aan te wakkeren, en het onderwijs in het Fransch algemeener te worden. De Minister heeft er eene lijst bijgevoegd van boeken, waarvan men de goede aftrek als vrij zeker kan beschouwen, maar tevens aangemerkt, dat er eene Commissie van Censuur bestaat, welke den invoer van eenig werk, naar goedvinden, kan verbieden, en dat nieuwe Romans en Tooneelstukken weinig kans hebben, om toegelaten te worden. Overigens geschieden uit *Barcelona* vrij geregeld bezendingen van boeken naar de *Havana* en andere Spaansche volkplantingen.

Nederlanden. — Het ten einde spoedende jaar sluit zich, ten aanzien onzer Letterkunde, onder geen ongunstige verschijnselen. Hoe men ook in de laatste jaren moge geklaagd hebben over de schaarsheid van goede oorspronkelijke Nederlandsche werken, zij die van week tot week nagaan wat er in andere landen van de drukpers te voorschijn komt, en dit vergelijken met hetgeen hier te lande geleverd wordt, zullen moeten erkennen, dat in dit jaar, ons vaderland de vergelijking met andere landen zeer wel kan doorstaan, en vooral niet behoeft onder te doen voor *Frankrijk*. Wij bepalen ons voor het tegenwoordige, met de aandacht te vestigen op de drie volgende werken. De Heer Doan Seiffen heeft zijn *Handboek der Algemeene Geschiedenis* voltooid en doorgezet tot aan het jaar 1832. Dit werk is door den Schrijver, voor ongeveer acht jaren, aangevangen, op uitnoodiging der Regering, ten einde aan de Historische studiën hier te lande meerdere volledigheid en gemakkelijkheid te geven. Hetzelve is tweeërlei, eene *Handleiding*, ten gebruike voor leerlingen, een *Handboek* voor onderwijzers en meer gevorderden. Het laatste bestaat uit vijf deelen, waarvan het vijfde, in twee stukken gesplitst, de Nieuwe Geschiedenis behandelt. Dit laatste Deel, 't welk ook afzonderlijk te bekomen is, is ten hoogsten aanbevelenswaardig, niet alleen als een Handboek voor hen die de Geschiedenis der drie laatste eeuwen willen beoefenen, maar ook tot herinnering of onderrigt voor allen, die de gebeurtenissen van den dag met eenige kennis van zaken willen beoordeelen. Het werk van Doan Seiffen was begonnen eene geheele omwenteling in het onderwijs der Geschiedenis op de Belgische scholen, gymnasiën en akademiën te maken, toen de gebeurtenissen van 1830 plaats hadden. Het werk is echter ook daar nog niet vergeten, en zelfs in eene Fransche vertaling begonnen uitgegeven te worden. Het tweede werk, 't welk wij bedoelen, is de geschiedenis van den oorlog op *Java* in 1811, door den voortreffelijken Bevelhebber der 2de Divisie van ons Leger te velde, den Hertog van *Saksen-Weimar-Eisenach*. Die gedenkwaardige gebeurtenis was tot hiertoe in hare ware toedragt genoegzaam onbekend, maar den Hertog was daarover een Engelsch werk bekend, 't welk om deszelfs kostbaarheid niet algemeen verspreid is. Dit werk had den Hertog aanleiding gegeven, om over den oorlog op *Java* in 1811, met onderscheidene Officieren, die aan denzelve deel hadden gehad, te spreken, en van deze hunne dagverhalen en berigten te krijgen, waaruit hij uittreksels maakte, welke eindelijk een zamenhangend verhaal deden ontstaan, 't welk thans, met ophelderende, en fraai uitgevoerde kaarten, het licht ziet, in de Fransche taal. Van de drie talen, tusschen welke de Hertog de keus had, koos hij deze, omdat in dezelve de meeste militaire werken geschreven zijn, en *Frankrijk* soort-

gelijke onderwerpen het meest de aandacht wekken, terwijl in *Duitschland* het werk op weinige belangstelling kon rekenen, en de Hollandsche taal niet buiten de grenzen des vaderlands gelezen wordt. Behalve de innerlijke waarde van het werk, en de belangrijkheid der bijdrage, welke de militaire geschiedenis door hetzelve erlangt, verdient de Hertog ook daarvoor onzen dank, dat hij zijne wapenbroeders opmerkzaam heeft gemaakt op de belangrijkheid van een gezet onderzoek der merkwaardigste krijgsvoorvallen van vroegeren tijd, en door zijn voorbeeld toont, hoezeer het den krijgsman versiert, wanneer hij de pen even vaardig weet te voeren als den degen. Aangaande het derde werk, waarop wij de aandacht wilden vestigen, en welks uitgaaf nog slechts als aanstaande is aangekondigd, laten wij het *Dagblad van 's Gravenhage* spreken, 't welk deswege het volgende zegt:

» De uitgave van eene nieuwe oorspronkelijke Nederlandsche reisbeschrijving is, het doet ons leed dit te zeggen, geen gewoon verschijnsel, en als zoodanig wekte op zich-zelve reeds de oplettendheid het prospectus, hetwelk eene uit te geven beschrijving van eene reize om *Kaap Hoorn*, langs de westkust van *Zuid-America*, door de *Stille Zuidzee* naar de *Philippijnsche eilanden*, en verder door de *Chinesche zee* naar *Batavia*, gedaan in 1823 en 1824, met Zr. Ms korvet *de Lynx*, onder bevel van J. P. M. Winnick, thans kapitein-ter-zee. Die met den onderzoekenden geest van dezen kundigen zee-officier bekend is, ziet met vertrouwen van zijne pen een werk te gemoet, dat evenzeer het gebied der wetenschap als den Vaderlandschen roem zal uitbreiden. De reize is door hem zelven beschreven, en met een aantal eigenhandig geteekende platen, het opdoen van onderscheidene landen en eilanden voorstellende, verrijkt, en voorzien met de noodige onderrigtingen omtrent het aandoen van de havens, de onderscheidene vaarwaters, kortom, alles wat voor den liefhebber der wetenschap belangrijk, en vooral voor de zeelieden, die in het vervolg deze wateren bezoeken zullen, dienstig kan zijn, terwijl de bijvoeging uit het journal van den kapitein-luitenant G. Willinck, broeder van den schrijver, het werk des te belangrijker en vollediger zal maken. Over het geheel is deze reize, naar de behoeften en middelen van dezen tijd, bewerkt in den smaak van oude oude *voyagien*, die de namen van eenen Barendsz, van Heemskerk, Heemskerk, van Noord, Schouten, le Maire, Abel Tasman, Roggeveen en zoo vele andere, onvergetelijk hebben gemaakt. De uitgave van dit werk zal geschieden bij Broese & Comp. te *Breda*, bij inteekening. Het zal, in groot 8°., omtrent 15 vel of 240 pag. druks beslaan."

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 19den December.*

TARWE. — Stil: 129 ℔ N. Vriessche *f* 165, bij gerijf.

ROGGE. — In eenen doen: 123 ℔ Rhijn *f* 146; - 124 Drentsche *f* 139, bij gerijf; - 125 Norder *f* 140.

GARST. — Als voren: 103 ℔ Oldenzaler winter *f* 112; - 102 dito zomer *f* 102.

HAVER. — Flaauw: 90 ℔ O. Fijne *f* 100; - 82 N. Fijne *f* 85; - 75 N. Voer *f* 75; - 85 N. Dikke *f* 87; - 86 O. dito *f* 87.

BOEKWEIT. — Prijshoudend: 123 ℔ Oost-Vriessche Veen *f* 112; - 122 Overijsselsche Veen *f* 115.

PAARDEN-BOONEN. — Oost-Vriessche *f* 150.

Beurspryzen der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 19den December.*

Naam der Fondsen	Rente	Hoogste Koers.	Laagste Koers.	Koers van heden.
Werk. Schuld	2½	53⅛	53⅞	53⅞
dito dito	2½	99⅛	99⅞	99⅞
Uitgestel. dito.	2½	1 2/16	1 1/16	1 1/16
Kasbill. dito.	2½	23 1/16	23 1/16	23 1/16
Amort. Synd.	4½	92½		
Dito dito	3½	75⅜		
Schatkistbill.	6	100		
Oorlogslast.	5			
Leening 1831.	6			
Hand.-Maats.	4½	102⅜		
Frankrijk.				
Ins. Greenb.	3	78½		
Engeland.				
Dito p. 12 Aug.	3			
Spanje.				
Certific. Amst.	5	43	43⅛	43⅛
Dito *f* 1000.	3	26½	26⅜	26 2/16
Uitz. 3 pc. Sch.	5	14⅜		
Cort. R. Lond.	5	39⅞		
Naarden.				
Certific. *L & B.*	5			
Dito *Fons. &c.*	5			
Leen. Lond. *R.*	3			
Rusland.				
Obl. *Hope*	5	103⅛		
Dito 18..	5	103⅜		

Naam der Fondsen	Rente	Laagste Koers.	Hoogste Koers.	Koers van h. t.
Cert. dito 18..	5	98⅛		
Obl. te Lond.	5			
Cert. te Hamb.	5			
Ins. in Assig	6	67 3/16		
Certific. dito.	6	67⅜		
Polen.				
Aand. L. fl. 300		122½		
Pruissen.				
Dito dito R. 50.		107¼	108	
Neg. L. 1830.	4			
Oostenrijk.				
Aand. L. *f* 100.				
Dito dito 250.	4	426		
Metalliek....	5	98⅛		
Dito L. gen....	5	98⅛		
Dito.....	2½	53		
Obl. *Goll & C.*	5			
Dito.....	4			
Wgen. R. act.	2			
N. Wgen. Aandl.		681		
Denemarken.				
Leen. te Lond.	3	76¼		
Brazilien.				
Dito *Rotsch.*	5	78¾		
Griekenl.				
Dito te Lond.	5			

Hoogen Officieren in de Kantonnementen worden verwittigd, dat er op aanstaanden Dingsdag, den 23sten December, BAL zal plaats hebben in de Zaal *Amicitia*, te Breda.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

HOUTVERKOOPINGEN.

De Agent van het Domein te Breda, als daartoe gemachtigd, zal, op de navermelde dagen, uren en plaatsen, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen, in het eerste ressort, en ter overstaan van de respective Houtmeesters publiek verkoopen, te weten:

Op Maandag den 5den Januarij 1835, 's morgens om 10 uur, ten Stadhuize van Breda.

11 Kavelen SCHAARHOUT in het Eikebosch onder 's Prinsenhage.
9 » Dorre en ongewaasde BOOMEN en EIKEN SNOEIMUTSAARD elders.
14 » SCHAARHOUT in het Maatbosch, op de Hoeve van Bontrigne en op de Hoeve van Eiken, onder 's Prinsenhage en Ginneken.
3 » EIKEN en andere BOOMEN, op de Hoeve van Eiken voormeld.
2 » SCHAARHOUT in Rijsbergen.
27 » SCHAARHOUT in het Uivenhoutsbosch onder Ginneken.

Zijnde hierop informatien en aanwijzing te bekomen bij de Plantaadjemeesters in de Lass-, Maat-, en Elzendreefsche Boschen.

Op Donderdag den 8sten Januarij 1835, 's morgens om 10 uur, ten huize en herberge van *Christoffel Houtepen*, op den Hoek onder Ginneken.

14 Kavelen SCHAARHOUT in de Rijsbergsche bosschen onder Ginneken.
5 » DITO, op de Hoeve van Hoffen.
5 » EIKEN BOOMEN elders.
10 » een op stam staande als gehakt liggende MAST-BOOMEN, GOORDINGEN, SNAARHOUT en SPANNEN in het Maatbosch te Rijsbergen, in de nabijheid van de Hoeve Hoffen.

Waarvan informatien te bekomen zijn bij de Plantaadjemeesters van het Domein in het Uivenhoutsbosch onder Ginneken, alwaar de noodige aanwijzingen geschieden, zoo door de Domeinambtenaren in de Rijensche bosschen, als door den Boutvester J. B. Aart op de Hoeve Hoffen.

Een en ander bij billetten nader omschreven, terwijl de kenditien van Verkoop ter lezing liggen ten kantore van den ondergeteekende Agent.

Breda, den 18den December 1834.

De Agent van het Domein,
M. SMITS.

UIT DE HAND TE KOOP.

Een BIERBROUWERIJ, genaamd *De Hoop*, staande te *Geertruidenberg*, op de markt, wijk G. N. 15, met vier WOONHUIZEN, met erve op het Marktveld staat, het andere aan de Havenzijde schuin daartegenover gelegen, waarin van oude met veel succes zoo *Bruine* als *Witte* en bijzonder prijsuitstekende *Gerstebieren* zijn gebrouwd: voorzien van complete Moutmakerij, behoorlijke Kelders, ruime Zolders en Bergplaatsen, drie stuks zoo groote als kleine Ketels, drie Kuipen, vijf Pompen, behoorlijke Koelbakken, enz. De Koper kan de helft van den koopschat op het gekochte tegen vier percent gevestigd laten. Te bevragen bij N. P. BROUWERS, Advocaat te *Geertruidenberg*.

STOOMJAGT

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

December 1834.

Van *Middelburg*.	Van *Rotterdam*.
Zondag den 28, 's morg. 9 uur	Dingsdag den 23, 's morg. 8 uur

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

is verkrijgbaar:

I. **PRÉCIS DE LA CAMPAGNE DE JAVA**, en 1811; par le chev. Auguste-Frédéric-Wilhelm Eisenach, Lieutenant-Général au service de S. M. le Roi des Pays-Bas. Enrichi de cartes et plans, 1 vol. gr. in-8°. *f* 4,80.

II. **DU ROYAUME DES PAYS-BAS**, par le Baron de Keverberg, Commandeur de l'ordre Royal du Lion Belgique, membre du Conseil d'État, Préfet sous l'Empire. Tome I. - 1re Livraison.

NB. Cet Ouvrage, divisé en trois Tomes, sera imprimé sur beau papier vélin satiné, en caractères neufs, et publié en *cinq* livraisons d'environ 20 feuilles chacune, au prix de *f* 2,80 le volumen.

Ter Boekverkoopen ziet het licht:

Mr. G. DORN SEIFFEN'S HANDBOEK DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS. 5e *Deel*, 2e *of Laatste Stuk*, behoorende de *Nieuwe Geschiedenis*, behandelt tot den jare 1832. Ieder deel dezer *Algemeene Geschiedenis*, blijft afzonderlijk verkrijgbaar, bevattende het 1e *Deel*, *de Geschiedenis der Oostersche Volken*; het 2e deel, *de Grieken*; het 3e deel, *de Romeinen*, het 4e deel, *de Middeleeuwen* en het 5e deel, 1e en 2e stuk, *de Nieuwere Geschiedenis* tot den jare 1832.

Te Breda, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.